

A Pécsi Ítéltábla **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - jogtanácsos neve kamarai jogtanácsos által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen közhatalom gyakorlásával okozott kár megtérítése iránt indított perében a Kaposvári Törvényszék 2019. április 10. napján meghozott 9.P.21.115/2017/73. számú ítélete ellen a felperes által 75. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és megállapítja, hogy az alperes 2013. április 14. napján a felperes előállítása során fogatosított bilincseléssel, annak fekvő helyzetben, valamint azt követően tárgyhöz bilincseléssel végrehajtott módjával megsértette a felperes emberi méltósághoz és testi épséghez fűződő személyiségi jogát.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 800.000 (nyolcszázezer) forintot, valamint annak 2013. április 14. napjától a kifizetés napjáig számított a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát és 40.000 (negyvenezer) forint elsőfokú perköltséget.

Mellőzi a felperes elsőfokú perköltségben marasztalását.

A keresetet ezt meghaladóan tekinti elutasítotttnak.

A másodfokú eljárásban felmerült költségeiket a felek maguk viselik.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének tényállását mellőzi és az alábbi tényállást állapítja meg.

A felperes és a felperes édesanyjának közös lakóhelyéül szolgáló, K., **H.** utca ... szám alatti ingatlanban a felperes, valamint az édesanyja által oda átmenetileg befogadott **B.T.** nevű személy

között 2013. április 14. napján vita alakult ki, amelynek során **B.T.** a felperest megtámadta. A felperes nyolc napon belül gyógyuló sérüléseket szenvedett el, melyekről a délutáni órákban látteleket vetetett fel, majd a K-i Rendőrkapitányságon feljelentést tett **B.T.**al szemben. A feljelentésről készült jegyzőkönyvet 23 óra 26 perckor zárták le. A felperes öt perc alatt hazaérhetett.

Ugyanezen a napon 23 óra 44 perckor a K-i Rendőrkapitányság ügyeletére a felperes édesanyjának telefonjáról bejelentés érkezett családi veszekedés miatt. A bejelentés tartalmazta, hogy a felperes tör-zúz, betörte a bejárati ajtót, mely miatt az ingatlanban tartózkodók veszélyben érzik magukat. Az alperes alkalmazásában álló rendőrök, J.R. és **D.M.** 23 óra 50 perckor érkeztek a helyszínre, ahol hangoskodást tapasztaltak, a felperes és a jelen lévő **B.T.** egymással kiabáltak. A felperes a rendőrök felhívására sem hagyott fel a hangoskodással és felszólításra nem igazolta magát. Az alperes alkalmazottai figyelmeztették a felperest, hogy a kései órára tekintettel hagyjon fel a jogsértő cselekményével, mert az alkalmas a szomszédok nyugalmanak megzavarására. A felperes a kiabálást tovább folytatta és az intézkedésből folyamatosan hátrált. Ezt követően a rendőrök közölték vele, hogy előállítják a K-i Rendőrkapitányságra. A felperes ezt hallva továbbra is hátrált, majd az alperes alkalmazottai vele szemben testi kényszert alkalmaztak, ennek során kezeit hátracsavarták, őt a földre fektették és a kezét hátrabilincseltek.

A felperes ezt követően megnyugodott, ellenállást a továbbiakban nem tanúsított az intézkedéssel szemben. Közben a helyszínre érkezett az alperes másik rendőri egysége, akik a bejárati ajtó betörésével kapcsolatos feljelentését vizsgálták. **T.M.** rendőrfőhadnagy a helyszínre érkezésekor látta, hogy a felperes megbilincselve áll a kollégái mellett, a helyszínen ekkor már mindenki nyugodt volt, nem volt semmiféle veszekedés, senki nem kiabált. A rendőrfőhadnagy sérülést, szakadt ruhát nem látott senkin. A felperes édesanyja a rongálás miatt nem kívánt magánindítvánnyal élni.

Ezt követően az alperes rendőrei a felperest autóba ültették és először az orvosi ügyeletre vitték, ahol az ügyeletes orvos megvizsgálta és megállapította, hogy a felperes csuklóján körkörös bilincsbenyomódásának megfelelő felületi hámsérülés látható. Ezen túl a bal lapockája felett 3 cm-es, nyakának bal oldalán 4 cm-es, míg a jobb szeme alatt kb. 0,5 mm-es hámsérülést tapasztalt, és a felső ajkon is hámsérülés volt megállapítható. A felperes szemének és szájának sérülését **B.T.** okozta. A vizsgálat 00 óra 44 perckor fejeződött be, majd a rendőrök a felperest előállították a K-i Rendőrkapitányságon, ahol nem az előállító helyiségbe vitték, hanem a folyosón egy tárgyhoz, az egyik zárka vasrácsához bilincseltek. A felperes elismerte, hogy elkövette a csendháborítás, valamint a jogszerű intézkedés elleni engedetlenség szabálysértését, mely végett vele szemben 30.000 forint helyszíni bírságot szabtak ki.

A felperes előállítására, illetőleg személyi szabadságának korlátozására 2013. április 14-én 23 óra .. perctől április 15-én 1 óra 45 percig került sor.

A bilincselés következtében a felperes csuklóján olyan felületi hámsérülés és zúzódás keletkezett, mely végett a csuklója hetek múlva is fájdalmas volt. A ...Oktatókórházban a 2013. május 9-én kiállított ambuláns kezelőlap rögzítette, hogy a felperes bal csuklóján kb. 4 cm hosszúságú, felszívódóban lévő zúzódás látható.

A felperes a fenti rendőri intézkedések miatt panasszal élt a Független Rendészeti Panasztestületnél, amely a ../2014.(II.25.) számú állásfoglalásában megállapította, hogy a vizsgált ügyben alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor. Az állásfoglalás indokolásában a testület megállapította, hogy

a rendőrséghez érkezett bejelentés folytán fennállt az intézkedési kötelezettség, melynek során jogszerűen vonták a felperest intézkedés alá és jogszerűen igazoltatták. A vele szemben alkalmazott bilincselés feltételei azonban nem álltak fenn és annak módja is többletjogsérelmet okozott, melyre figyelemmel a testület megállapította a felperes emberi méltósághoz és testi épséghez fűződő jogának sérelmét.

A testület állásfoglalását követően a panasz tárgyában folytatódó eljárásban az Országos Rendőr-főkapitányság a .../...-15/2013.RP. számú határozatával a rendőri intézkedés elleni panaszt elutasította és megállapította, hogy a felperessel szemben az intézkedésre, az igazoltatásra, az előállítására, a vele szemben alkalmazott testi kényszer és bilincs alkalmazására jogszerűen került sor, azok szükségszerűek, arányosak voltak és nem okoztak a felperesnek az intézkedésen túli többletsérelmet. A felperes a határozat bírósági felülvizsgálata iránt keresetet terjesztett elő, mely keresetlevelét a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 20.K.32.197/2014/3-II. számú végzésével idézés kibocsátása nélkül elutasította, figyelemmel arra, hogy a felperes a keresetlevele hiányosságait a bíróság felhívására nem pótolta.

A felperes 2013. április 26. napján feljelentést tett a K-i Rendőrkapitányság állományába tartozó ismeretlen rendőrök ellen hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás és kényszervallatás büntette miatt, mely feljelentését a Kaposvári Nyomozó Ügyészség a 2013. május 21. napján kelt Ny..../2013/1-II. számú határozatával - mivel a bűncselekmény gyanúja hiányzott - elutasította. A határozat ellen benyújtott panaszt a Somogy Megyei Főügyészség a 2013. július 9. napján kelt Nf..../2013/4. számú határozatával elutasította.

A felperes a fentieket követően, mint pótmagánvádló feljelentést tett a Kaposvári Törvényszéken **J.R.** és **D.M.** vádlottakkal szemben. A Kaposvári Törvényszék Katonai Tanácsa a 2019. március 22. napján kelt és jogerőre emelkedett Kb.I.18/2018/20/III. számú ítéletével a vádlottakat a kényszervallatás büntette miatt emelt vád alól felmentette.

A felperesnél 2003. évben jelentkezett első ízben pánikroham, melyet követően ezen betegséggel K-on kezelték, a gyógyszerezését (Frontin, Ciprallex) beállították. 2012. évben kereste fel először a Sz-i Kórház Pszichiátriai járóbeteg szakellátását, ahol több alkalommal kezelésben részesült. A meghatározott diagnózisok: pánikzavar (szindróma) (epizodikus, rohamokban jelentkező) és közepes depressziós epizód.

A felperes a perbeli esetet követően - előzetesen egyeztetett időpontban - jelentkezett a Sz-i Kórház Pszichiátriai Osztályán, ahol 2013. június 24-től 2013. augusztus 22-ig feküdt. Az ekkor megállapított diagnózisok: rekurrens depresszió, súlyos depressziós epizód és egyéb kevert szorongásos zavar. A felperes a felvételekor előadta, hogy korábban évekig jegyzőként dolgozott, majd elbocsátását követően számos munkahelyre adta be önéletrajzát, jogi és fizikai munkakörben is. A munkahelykeresés során sok kudarc érte, kilátástalanságot, feleslegességérzést fogalmazott meg. A felperes a perbeli esettel összefüggésben nem hivatkozott állapotrosszabbodásra.

A felperes életminőségét ugyanakkor hátrányosan befolyásolták a rendőri intézkedés során átéltek, bizalma megrendült a rendőri szervben, félelemérzet alakult ki benne és az a meggyőződés, hogy az állampolgár védtelen a rendőri önkénnyel szemben, amely következmények nélküli.

A felperes a keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes a perbeli napon jogszerűtlenül vonta intézkedés alá, majd a jogalap nélkül foganatosított előállításával, a testi kényszer és a bilincs alkalmazásával, annak fekvő helyzetben, valamint azt követően tárgyhöz bilincseléssel végrehajtott

módjával megsértette az emberi méltósághoz, testi épséghez, személyi szabadsághoz, becsülethez és a jó hírnévhez fűződő személyiségi jogát. Kérte, hogy a bíróság tiltsa el az alperest a további jogsértésektől, kötelezze hogy saját költségén adjon elégtételt a felperesnek oly módon, hogy a **S.H.**-ban tegye közzé, jogtalanul járt el a felperessel szemben. Kérte továbbá az alperes 1.500.000 Ft nem vagyoni kártérítés és 2018. november 1. napjától havi **50.000** Ft életjáradék megfizetésére kötelezését.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Mindenekelőtt arra hivatkozott, hogy a felperes nem merítette ki a rendes jogorvoslati lehetőségeket, ekként hiányzik a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti követelés anyagi jogi feltétele. Érdemben arra hivatkozott, hogy az alkalmazásában álló rendőrök valamennyi intézkedése szükségszerű és jogszerű volt, azok a felperes személyhez fűződő jogait nem sértették.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította.

Ítéletének indokolásában kifejtette, hogy a felperes kereseti kérelmének anyagi jogi feltétele - a jogorvoslati lehetőség kimerítése - hiányzik, másrészt az alperesi magatartás jogellenességének hiányában személyiségi jogsértés nem történt, az alperes kártérítési felelőssége nem áll fenn.

Az ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a keresete teljesítését kérte. A fellebbezésében hivatkozott arra, hogy a perbeli napon a vele szemben fogatosított rendőri intézkedéseknek jogalapja nem volt, ekként igazoltatására, előállítására, bilincselésére indokolatlanul került sor, mely intézkedésekkel és azok végrehajtásának módjával az alperes megsértette az általa hivatkozott személyiségi jogait. Az alperest a jogsértések megállapításán túl kérte a további jogsértésektől eltiltani, elégtételadásra és a megjelölt összegű nem vagyoni kártérítés és járadék megfizetésére kötelezni.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

A fellebbezés részben alapos.

A törvényszék ítélete a bíróság által megállapított tények helyett, az iratok ismertetését tartalmazza, a másodfokú bíróságnak ezért először az irányadó tényállást kellett megállapítania. Az így megállapított tényállás alapján csak részben értett egyet az elsőfokú bíróság által levont következtetésekkel, az érdemi döntésével és annak jogi indokaival.

Az ítélet tábla a fellebbezéssel összefüggésben a jogi indokokat az alábbiak szerint kiegészíti.

A 2013. évi CLXXVI. tv. (Ptké.) 8. § (2) bekezdése szerint alkalmazandó Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (1959. évi Ptk.) 349. § (1) bekezdése alapján államigazgatási jogkörben okozott kárért a felelősséget csak akkor lehet megállapítani, ha a kár rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható, illetőleg a károsult a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket igénybe vette.

A törvény rendelkezése egyértelmű, kizárólag a kár elhárítására alkalmas jogorvoslat elmulasztása zárja ki az igény bíróság előtti érvényesítését. A felperes személyiségi jogsérelme - s ezzel a kára - a jogsértő rendőri intézkedéssel bekövetkezett, ezért nincs olyan jogorvoslat amely alkalmas lett volna arra, hogy az a felperes személyhez fűződő jogainak sérelmét orvosolja, kárát elhárítsa, ekként a

perindítás anyagi jogi feltételét a továbbiakban nem kellett vizsgálni. A keresetet és a fellebbezést érdemben kellett elbírálni.

Alaptalanul kifogásolta a felperes a rendőri intézkedés szükségességét.

A rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban Rtv.) perbeli események időpontjában hatályos 13.§ (1) bekezdése alapján a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

A másodfokú bíróság a fenti törvényi rendelkezés, valamint az ügyeleti küldési napló által rögzített bejelentés alapján megállapította, hogy az alperes alkalmazottait intézkedési kötelezettség terhelte figyelemmel arra, hogy a felperes édesanyjának telefonjáról érkező bejelentés alapján jogellenes cselekmény elkövetésének gyanújáról szereztek tudomást. E körben annak, hogy a bejelentést a felperes édesanyja, vagy az ő telefonjáról más személy tette, nem volt jelentősége.

A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX.22.) BM rendelet (a továbbiakban Szolgálati Szabályzat) 9. § (1) bekezdése alapján a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy - jogszabály által meghatározott esetekben - helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki. Ezen § (2) bekezdése alapján a figyelmeztetés során a rendőr a szabálysértés elkövetésén tetten ért személyt felszólítja a tevékenysége abbahagyására, és felhívja, hogy a jövőben tartózkodjon szabálysértés elkövetésétől.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja alapján a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja.

A helyszínre érkező rendőrök - miután a felperes hangoskodott, veszekedett édesanyjának ismerősével - jogszerűen vonták a felperest intézkedés alá, melynek során jogszerűen igazoltatták és hívták fel arra, hogy jogellenes cselekményével hagyjon fel. A felperes tagadásával és édesanyjának perbeli tanuvallomásával ellentétben a felperes jogellenes magatartása megállapítható volt a Kaposvári Törvényszék Kb.I.18/2018/17. számú jegyzőkönyvéből H.E. és a felperes édesanyjának tanuvallomása alapján. Abból, hogy a szomszédok a felperes kiabálást nem hallották nem következik az, hogy a felperes nem kiabált, mert ők a rendőrök megjelenéséről sem tudtak, holott a felperes és édesanyja szerint a rendőrök hangoskodtak, kiabáltak.

A felperes előállításának jogszerűsége is megállapítható figyelemmel arra, hogy a felperes a késő esti órákban hangoskodott, magatartása szabálysértést valósított meg a 2012. évi II. törvény 195.§-a alapján, így a rendőr felszólításának, hogy a cselekményét hagyja abba, köteles lett volna engedelmeskedni. A felperes - az általa aláírt helyszíni bírság kiszabásáról szóló okirat alapján is - a csendháborítás és a rendvédelmi szerv jogszerű intézkedésével szembeni engedetlenség szabálysértését elkövette, melyre figyelemmel az alperes alkalmazottai jogszerűen döntöttek arról, hogy a felperest a K-i Rendőrkapitányságra előállítják.

Az Rtv. 15. § (1) bekezdése alapján a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. A (2) bekezdés értelmében több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

Az Rtv. 16. § (1) bekezdése szerint a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe vételével alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.

Az Rtv. 47. §-a alapján a rendőr - intézkedése során - az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszer) alkalmazhat.

Az Rtv. 48. § b) és c) pontja alapján a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy támadásának, szökésének megakadályozására.

A Szolgálati Szabályzat 41. § (1) bekezdés a) pontja értelmében bilincs alkalmazása az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben különösen azzal szemben indokolt, aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető.

A Szolgálati Szabályzat 41. § (5) bekezdése alapján tilos a bilincs olyan módon való használata, amely indokolatlanul fájdalmat, sérülést okoz vagy jellegénél fogva megalázó.

Ezen § (6) bekezdésének c) pontja alapján a bilincselés módját az intézkedő rendőr az adott körülmények között a legcélszerűbben választja meg azzal, hogy tárgyhoz bilincselésnek - az (5) bekezdésben meghatározott korlátozás mellett - akkor van helye, ha a személy önkárosításának, támadásának vagy szökésének megakadályozása, ellenszegülésének megtörése, vagy az intézkedés eredményes befejezése más módon nem biztosítható.

A (7) bekezdés alapján a rendőr az intézkedés alá vont személyt fekvő helyzetben, fálnak vagy más tárgynak nyomva megbilincselheti, ha azt a személy aktív ellenszegülése, támadása, erőszakos magatartása vagy ezek kialakulásának megelőzése szükségessé teszi.

Az ítélőtábla a fenti jogszabályi rendelkezések alapján hangsúlyozza, hogy az arányosság követelménye mind a rendőri intézkedés, mind pedig a kényszerítő eszközök alkalmazása során kiemelt fontosságú, ekként az eljáró rendőrnek törekednie kell arra, hogy az eredményesség biztosítása mellett a lehető legkisebb érdeksérelmet, sérülést okozza, kerülnie kell azokat az intézkedéseket, amelyek annak törvényes céljával nem állnak arányban, vagy nagyobb mértékű korlátozást, károkozást okoznak.

Kiemeli továbbá az ítélőtábla, hogy az Rtv.16.§ (1) bekezdése alapján nincs helye további kényszerítőeszköz alkalmazásának akkor, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosított.

A fentiekre tekintettel a másodfokú bíróság nem értett egyet az elsőfokú bíróság azon megállapításával, hogy a felperes bilincselésére jogszerűen, az Rtv.48.§ b) és c) pontjai alapján, valamint a Szolgálati Szabályzat 41.§-ában foglaltak szem előtt tartásával került sor. A rendőri jelentések tartalmazzák, hogy az alperes alkalmazottai felszólították a felperest a csendháborítás szabálysértésének abbahagyására, majd ezt követően közölték a felperessel, hogy előállítják. A felperes hátrált a rendőri intézkedésből, azonban ezen túlmenően további ellenszegülő magatartást, a rendőrökkel szembeni agresszív fellépést nem tanúsított, így a bilincselés okaként meghatározott 48.§ b) pont szerinti támadás megakadályozása a helyszínen nem merült fel. A felperes intézkedésből hátrálása nem azonos magatartás a szökéssel, tevékeny ellenállással. Magatartása sem fenyegető, sem agresszív nem volt, az eljáró rendőröknek a felperest először testi kényszerrel kellett volna az intézkedés tűrésére kényszeríteni.

A másodfokú bíróság ezen túlmenően a bilincselésnek azon módját, hogy az alperes rendőrei a felperes kezét hátra csavarták, majd levítették őt a földre és a földön fekvő megbilincseltek szükségtelen és aránytalan intézkedésnek minősítette figyelemmel arra, hogy a fekvő helyzetben történő bilincselés feltétele a személy aktív ellenszegülése, támadása, erőszakos magatartása vagy ezek kialakulásának megelőzése érdekében lehetséges. A fentiek szerint a felperes magatartásával erre a durva rendőri eljárásra nem adott okot, amiből következően jogszabálysértően és egyben az emberi méltóságot sértő módon került sor a felperes megbilincselésére.

A Polgári Perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (1952. évi Pp.) 3. § (5) bekezdése alapján, ha törvény másként nem rendelkezik, a bíróság a polgári perben alakszerű bizonyítási szabályokhoz, a bizonyítás meghatározott módjához vagy meghatározott bizonyítási eszközök alkalmazásához nincs kötve, szabadon felhasználhatja a felek előadásait, valamint felhasználhat minden egyéb bizonyítékot, amely a tényállás felderítésére alkalmas.

Az ítélet tábla az alperes alkalmazásában álló rendőröknek a polgári peres eljárásban tett tanúvallomása, valamint az általuk készített rendőri jelentésekben foglaltak ellenére tényként állapította meg, hogy a felperest a K-i Rendőrkapitányságon történő előállításakor nem az előállító helyiségben, hanem a folyosón helyezték el, ahol egy tárgyhoz, az egyik, zárka vasrácsához bilincselték. Ezen tény megállapítása részben a felperes következetes tényelőadásán, részben a Független Rendészeti Panasztestület 44/2014.(II.25.) számú állásfoglalásának 10. pontjában írtakon alapul. A testület indokolásában rögzítette, hogy tanácsadója 2014. február 7. napján telefonon kereste meg **J.R.** rendőr-főtörzsőrmestert annak érdekében, hogy nyilatkoztassa a felperes állításával kapcsolatban. A rendőr-főtörzsőrmester előadta, hogy a felperest valóban hozzábilincselték a rendőrkapitányságon egy ajtó vasrácsához, melynek az volt az indoka, hogy saját biztonsága érdekében őt nem az előállító helyiségben helyezték el, mert dühkitörései és hangulatingadozásai voltak. Előadta továbbá, hogy a felperes ismert skizofrén depressziós beteg, ezért egy kollégája őrizte, amíg meg nem nyugodott. Előadásának a felperes állapotára vonatkozó része azonban elletétben áll a per egyéb adataival.

A másodfokú bíróság vizsgálta ezen rendőri intézkedést is, és megállapította, hogy annak jogszabályi feltételei nem álltak fenn különös figyelemmel arra is, hogy az alperes másik rendőri egységeként eljáró **T.M.** rendőr-főhadnagy már a helyszínen azt észlelte, hogy a felperes ellenszegülést nem tanúsított, nem hangoskodott és a rendőri eljárással szemben nyugodt és elfogadó volt. Az orvosi vizsgálat adatai sem tartalmazzak a felperes felindult vagy agresszív állapotára vonatkozó adatokat, amely vizsgálat közvetlenül a rendőrség épületébe való megérkezés előtt történt.

Az ítélet tábla az 1952. évi Pp. fent idézett rendelkezése és a 163. § (2) bekezdése alapján az alperes alkalmazásában álló rendőr panasztestületi eljárásban, valamint azt követően a tanúkihallgatása során tett eltérő nyilatkozatait az alperes eltérő nyilatkozatainak tudta be azzal, hogy az alperes a perbeli eseményhez közelebb álló időpontban a felperes állítását elismerte. Az ítélet tábla jelentőséget tulajdonított e körben annak, hogy az eljáró rendőr magát a tárgyhoz bilincselés gyakorlatát a szóban tett előadásában megerősítette, valamint annak is, hogy a felperes betegségeiről részletesen tudott nyilatkozni, így a fenti elismerés későbbi visszavonása, valamint az az előadás, hogy a felperest egy más személlyel összekeverte, a bizonyítékok értékelése során súlytalan maradt.

Az ítélet tábla a bilincseléssel okozott sérülések tekintetében is arra a következtetésre jutott, hogy az alperes alkalmazottai megsértették az Rtv.16.§ (1) bekezdésében foglaltakat. Az irányadó tényállás szerint a felperes csuklóján még az intézkedést követő csaknem egy hónap elteltével is zúzódás

nyomai voltak, csuklója fájt. Sérülését az alperes jogszerűtlenül végrehajtott intézkedése okozta, ezért alapos volt a felperesnek a testi épséghez fűződő személyiségi joga megsértésének megállapítása iránti keresete is.

Az 1959. évi Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontja értelmében akit személyiségi jogában megsértenek kártérítést követelhet a polgári jogi felelősség szabályai szerint. A 355. § (1) bekezdése szerint a kárért felelős személy köteles a károsult vagyoni és nem vagyoni kárát megtéríteni. A (4) bekezdés alapján kártérítés címén megfizetendő a károkozó körülmény folytán keletkezett nem vagyoni hátrány kiküszöböléséhez szükséges kárpótlás és költség.

Az ítéltábla a fenti törvényi rendelkezések alapján - értékelve az alperesi magatartások súlyosságát, valamint azt a körülményt, hogy bár a felperes pszichés állapotában állapotrosszabbodás nem következett be, azonban életminőségére hátrányosan hatott az átélt eseménysorozat, mert benne félelemérzet és olyan meggyőződés alakult ki, hogy az állampolgár védtelen a rendőri önkénnyel szemben - 800.000 forint nem vagyoni kártérítés, mint más nemű vagyoni előny megállapítását tartotta elegendőnek a felperest ért hátrányok kompenzálására.

Az alperes kamatfizetésre is köteles az 1959. évi Ptk. 360. § (1) és a 301. § (1) bekezdése alapján.

Az 1959. évi Ptk. 355. § (3) bekezdése alapján kártérítésként járadékot is meg lehet állapítani. Rendszerint járadékot kell megállapítani akkor, ha a kártérítés a károsultnak vagy vele szemben tartásra jogosult hozzátartozójának tartását, illetőleg tartásának kiegészítését hivatott szolgálni.

A felperes arra hivatkozással terjesztett elő havi 50.000.-ft. járadék megfizetése iránti keresetet, hogy a gyermekeinek az ő egészségi állapota miatt arra szüksége van. Nem volt azonban megállapítható, hogy a felperes egészségi állapota, munkaképessége az alperes magatartásával összefüggésben keresetvesztésben megmutatkozó romlást szenvedett volna. Márpedig a jogsértő csak olyan károk megtérítésére köteles, amelyek a jogellenes magatartásával okozati összefüggésben következtek be (1959. évi Ptk. 339. § (1) bekezdés).

Az ítéltábla egyetértett az elsőfokú bíróság elutasító döntésével a tekintetben, hogy az 1959. évi Ptk. 78. § (2) bekezdése alapján az alperesi magatartás - mivel tényállítás nem történt - nem sértette a felperes jóhírnévhez fűződő jogát.

Az 1959. évi Ptk. 84. § b) és c) pontjaiban írt objektív szankciók alkalmazására sem kerülhetett sor, tekintettel arra, hogy nem folyamatos, vagy ismétlődő cselekmények valósultak meg, így a további jogsértéstől való eltiltás nem indokolt, sajtóközleményben történő elégtételadásra pedig csak akkor kerülhet sor, ha a jogsértés is ott valósult meg, vagy azonos a tájékoztatott személyi kör (BDT2010.2231.).

Mivel a bíróság azt állapította meg, hogy az alperest intézkedési kötelezettség terhelte és az előállításra is jogszerű lehetősége volt az eljáró rendőröknek, a személyes szabadság jogellenes megsértésére nem került, ebben a részében a kereset alaptalan.

Az ítéltábla a fentiekre figyelemmel az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta és megállapította, hogy az alperes alkalmazottai eljárásával a fent részletezettek okán megsértette a felperes emberi méltósághoz és testi épséghez fűződő személyiségi jogát (1959. évi Ptk. 76. §, 84. § (1) bekezdés a) pontja) és az alperest nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezte. Egyéb fellebbezett részében az elsőfokú ítéletet helyben hagyta.

A felperes fellebbezése részben sikerre vezetett, melyre figyelemmel a Pp.81.§ (2) bekezdése alapján az ítélőtábla az alperest kötelezte a felperes pernyertességéhez igazodó mértékű elsőfokú perköltség megfizetésére, amely a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés a) pontja alapján megállapított ügyvédi munkadíjból áll. Az összeg meghatározásakor a másodfokú bíróság figyelemmel volt arra is, hogy a felperes saját ügyében járt el, így nyilvánvalóan kevesebb idő ráfordítását igényelte az ügyintézés.

A felek a másodfokú eljárásban felmerült költségeiket a pervesztesség-pernyertesség arányára figyelemmel a Pp.81.§ (1) bekezdése alapján maguk viselik.

A felperes teljes személyes költségmentességben részesült, az alperes személyes illetékmentes, ezért a fellebbezési eljárási illetéket az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 74.§ (3) bekezdése folytán alkalmazandó a személyes költségmentességről szóló 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14.§-a alapján az állam viseli.

Pécs, 2019. június 27.

Dr. Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet s.k. a tanács elnöke, Dr. Krastenics Ildikó s.k. előadó bíró, Dr. Kovács János s.k. bíró